

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14,
приміщення 182, к. 83

Вих. 143/2026 від 20.04.2026 року

Міністру охорони здоров'я України

ЛЯШКУ В.К.

**вул. Грушевського, 7, м. Київ, 01601,
digital@moz.gov.ua, moz@moz.gov.ua**

Шановний Вікторе Кириловичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ), представлена у Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України та у Громадській раді при Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, звертається у зв'язку з тим, що порушене раніше питання працевлаштування жінок з фармацевтичною освітою станом на сьогодні залишається невирішеним по суті.

Лист Харківської обласної військової адміністрації від 09.03.2026 № 01-43/2109 був переданий на розгляд уповноважених органів з дорученням поінформувати Кабінет Міністрів України про результати розгляду. Однак за наслідками такого розгляду не було напрацьовано та реалізовано рішення, яке б усунуло нормативні перешкоди для працевлаштування жінок з фармацевтичною освітою. Саме тому Харківська обласна військова адміністрація листом від 08.04.2026 № 06.03-13/2051 повторно звернулася з цього питання та окремо наголосила, що відповідна проблема кадрового забезпечення фармацевтичної галузі, зумовлена чинним регулюванням військового обліку, залишається невирішеною.

Відповідно до частини одинадцятої статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (далі – Закон) жінки, які придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком і закінчили заклади професійної, фахової передвищої або вищої освіти та здобули фармацевтичну спеціальність, підлягають взяттю на військовий облік військовозобов'язаних. Стаття 33 цього ж Закону передбачає, що військовий облік громадян України ведеться в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Одночасно частина друга статті 24 Кодексу законів про працю України встановлює, що при укладенні трудового договору у випадках, визначених законодавством, подається відповідний військово-обліковий документ. За такої правової конструкції відсутність належного нормативного врегулювання військово-облікового статусу жінки з фармацевтичною освітою безпосередньо впливає на можливість її законного працевлаштування.

Раніше Порядок організації та ведення військового обліку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487 (далі – Порядок № 1487), містив тимчасовий механізм, який дозволяв жінкам, що здобули медичну або фармацевтичну освіту та не перебували на військовому обліку, працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року. Постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 № 563 абзац перший пункту 51 Порядку № 1487 було виключено, чим фактично усунуто правовий механізм, який дозволяв роботодавцям укомплектовувати штат без порушення вимог трудового та військово-облікового законодавства. Саме на це повторно звернула увагу Харківська обласна військова адміністрація, зазначивши, що підприємства фармацевтичної галузі втратили можливість оперативного укомплектування кадрами.

Додатково звертаємо увагу, що Міністерство охорони здоров'я України вже висловило свою позицію щодо порушеного питання у листі Першому заступнику голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування В.О. Дубілю на депутатське звернення від 21.01.2026 № 171д9/7-2026/13068. У цьому листі МОЗ зазначило, що з 31.07.2025 постановка на військовий облік жінок, які отримали медичну або фармацевтичну освіту, здійснюється автоматично, а тому, на думку Міністерства, необхідність дотримання роботодавцем вимог військового обліку таких жінок не є бар'єром щодо їх працевлаштування. У цьому ж листі МОЗ дійшло висновку, що запропоновані АФУ зміни до законодавства не є своєчасними і не покращать кадрове забезпечення аптек, у тому числі в прифронтових громадах.

Разом із тим викладена у зазначеному листі позиція не враховує тієї частини проблеми, яка стосується жінок з фармацевтичною освітою, що не є придатними до проходження військової служби. Частина одинадцята статті 1 Закону пов'язує обов'язок взяття жінок на військовий облік саме з їх придатністю до проходження військової служби за станом здоров'я та віком. Однак із змісту Закону та Порядку № 1487 не вбачається окремо визначеного механізму для випадків, коли жінка з фармацевтичною освітою не є придатною до військової служби, не підлягає взяттю на військовий облік або має бути виключена з нього. Тобто законодавство визначає, хто підлягає військовому обліку, однак не визначає чіткого алгоритму дій у тих випадках, коли жінка з фармацевтичною освітою такому обліку не підлягає.

Зазначена прогалина є особливо очевидною у порівнянні з механізмом військового обліку чоловіків. Відповідно до пункту 14-1 Порядку № 1487 щороку з 1 січня до 31 липня громадяни України чоловічої статі, яким у рік взяття на військовий облік виповнюється 17 років, вперше беруться на військовий облік призовників із внесенням відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів. Тобто щодо чоловіків законодавство передбачає ранній, завчасний і формалізований етап первинного військового обліку ще до моменту виходу особи на ринок праці. Натомість щодо жінок з фармацевтичною освітою питання військово-облікового статусу виникає вже після здобуття освіти, тобто фактично у період працевлаштування. Для тих жінок, які є придатними до військової служби, законодавство загалом окреслює порядок постановки на військовий облік. Однак для жінок з фармацевтичною освітою, які не є придатними до військової служби, аналогічного чіткого механізму немає.

Саме в цій частині і виникає практична проблема для працевлаштування. Роботодавець зобов'язаний вимагати військово-обліковий документ, однак у разі, коли жінка з фармацевтичною освітою не є придатною до військової служби, чинне законодавство не дає чіткого нормативного орієнтира, яким чином встановити її актуальний статус: чи підлягає вона військовому обліку, чи не підлягає, чи перебуває на ньому, чи має бути з нього виключена. Відповідно, відсутній чіткий і доступний механізм належним чином перевірити, знята така жінка з військового обліку чи ні. У результаті роботодавець не має правової визначеності для прийняття законного кадрового рішення, а жінка з фармацевтичною освітою фактично стикається з перешкодою в реалізації права на працю за спеціальністю.

Таким чином, позиція МОЗ, викладена у листі на депутатське звернення від 21.01.2026 № 171д9/7-2026/13068, не усуває порушеної проблеми у її практичному правозастосуванні, оскільки стосується загального підходу до постановки на військовий облік жінок, які підлягають такому обліку, але не враховує неврегульованості правового статусу жінок з фармацевтичною освітою, які не є придатними до проходження військової служби. Саме тому висновок про відсутність бар'єру для працевлаштування не може вважатися таким, що повністю вирішує порушене питання.

У зв'язку з викладеним, ПРОСИМО:

1. Повторно розглянути порушене питання з урахуванням того, що чинне правове регулювання не врегульовує належним чином ситуацію щодо жінок, які здобули фармацевтичну освіту, але не є придатними до проходження військової служби.

2. Переглянути висловлену раніше позицію, викладену у листі на депутатське звернення від 21.01.2026 № 171д9/7-2026/13068, у частині висновку про відсутність бар'єру для працевлаштування жінок з фармацевтичною освітою, оскільки на практиці залишається невирішеною проблема жінок, які не підлягають військовому обліку або мають бути виключені з нього.

3. Опрацювати спільно з Міністерством оборони України та Кабінетом Міністрів України питання внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487, у частині усунення прогалини щодо жінок з фармацевтичною освітою, які не підлягають взяттю на військовий облік або мають бути виключені з нього, а також визначення чіткого алгоритму дій для роботодавців і таких осіб у відповідних випадках.

4. Проінформувати Асоціацію фармацевтів України про результати розгляду цього звернення у встановленому законодавством порядку на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com та за поштовою адресою: 01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщ. 182, к. 83.

Додатки:

1. Копія листа Харківської обласної військової адміністрації від 09.03.2026 № 01-43/2109 – на 1 арк.

2. Копія листа Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної (військової) адміністрації до Міністерства оборони України від 08.04.2026 № 06.03-13/2051 – на 2 арк.

3. Копія листа Міністерства охорони здоров'я України Першому заступнику голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Дубілю В.О. на депутатське звернення від 21.01.2026 № 171д9/7-2026/13068 – на 2 арк.

З повагою,

Голова Організації,

Голова Правління Організації

Олена ОМЕЛЬЧУК

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

вул. Сумська, 64, м. Харків, 61002, тел/факс (057) 342-77-92
E-mail: obladm@kharkivoda.gov.ua, <https://kharkivoda.gov.ua>, код ЄДРПОУ 23912956

09.03.2026 № 01-43/2109

на № _____ від _____

Прем'єр-міністру України

Юлії СВИРИДЕНКО

Шановна пані Юліє!

Харківська обласна військова адміністрація висловлює стурбованість ситуацією, що склалася через кадровий дефіцит у фармацевтичному секторі Харківської області.

Фармацевтична галузь виконує критично важливу функцію забезпечення населення лікарськими засобами та медичними товарами, що набуває особливого значення в умовах воєнного стану. Разом з тим, підприємства фармацевтичної галузі регіону стикаються з гострим дефіцитом кваліфікованих кадрів, насамперед жінок-фармацевтів, які відповідно до чинного законодавства підлягають військовому обліку.

Ситуація обумовлена таким:

Наказом Міністерства оборони України від 07 лютого 2022 року № 35 «Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України від 11 жовтня 2021 року № 313», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 березня 2022 року за № 348/37684, були, зокрема внесені зміни до Переліку спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 11 жовтня 2021 року № 313, а також доручено Головнокомандувачу Збройних Сил України забезпечити взяття жінок на військовий облік військовозобов'язаних згідно з Переліком спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних, з 01 жовтня 2023 року.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1487 (далі – постанова № 1487) затверджено Порядок організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів (далі – Порядок).

Відповідно до абзацу першого пункту 51 Порядку, в редакції станом на 05.01.2023 (дата набрання чинності постановою № 1487), жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебували на військовому обліку у відповідних районних (міських) територіальних центрах

000003

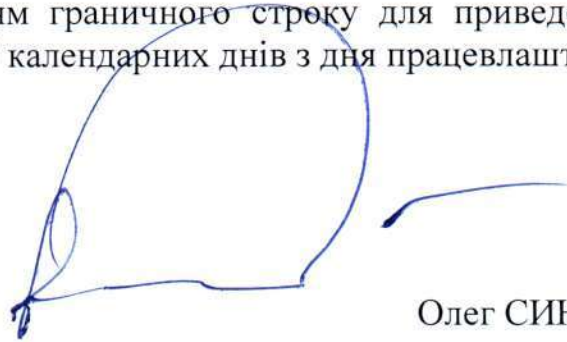
комплектування та соціальної підтримки (не отримували військово-обліковий документ) до затвердження цього Порядку, можуть працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року.

Втім пунктом 12 Змін, що вносяться до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 року № 563 «Про внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів», абзац перший пункту 51 Порядку було виключено.

З огляду на викладене та з метою сталого забезпечення населення, зокрема Харківської області лікарськими засобами та медичними товарами, Харківська обласна військова адміністрація звертається з пропозицією внести відповідні зміни до Порядку, передбачивши можливість прийняття на роботу жінок з медичною або фармацевтичною освітою у разі їх непереребування на військовому обліку або за наявності військово-облікових документів, оформлених не в повному обсязі, із встановленням граничного строку для приведення таких документів у відповідність (до 45 календарних днів з дня працевлаштування).

З повагою

Начальник обласної
військової адміністрації

Олег СИНЕГУБОВ

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

майдан Свободи 5, Держпром, 3 під., 8 пов., м. Харків, 61022, тел.: (057) 705-10-17, факс: 705-10-29
e-mail: uek@kharkivoda.gov.ua, код ЄДРПОУ 38157940

№ _____

на № _____

від _____

Міністерство оборони України

За дорученням керівництва Харківської обласної військової адміністрації Департаментом економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної (військової) адміністрації розглянуто лист Першого віце-прем'єр міністра України – Міністра енергетики України Дениса ШМИГАЛЯ від 09.03.2026 № 8840/1/1-26 (вх. ХОВА від 09.03.2026 № ⁵⁴³⁴/2) щодо кадрового дефіциту у фармацевтичному секторі Харківської області.

За результатами розгляду повідомляємо наступне. Харківська обласна військова адміністрація повторно звертає увагу на актуальність проблеми кадрового дефіциту у фармацевтичній галузі регіону, яка на сьогодні залишається невирішеною.

Зазначена ситуація пов'язана із набранням чинності наказом Міністерства оборони України від 07.02.2022 № 35 (zareestrovanim у Міністерстві юстиції України 21.03.2022 за № 348/37684), а також змінами до Порядку організації та ведення військового обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487.

Відповідно до абзацу першого пункту 51 Порядку (у редакції станом на 05.01.2023), жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебували на військовому обліку у відповідних територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (у зв'язку з відсутністю військово-облікових документів), могли працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року.

Водночас постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 № 563 зазначений абзац пункту 51 Порядку виключено.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 5E984D526F82F38F04000000C19F1C012F899C06

Підписувач ДУДКА ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 28.08.2025 15:51:31 по 28.08.2026 23:59:59

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

№ 06.03-13/2051 від 08.04.2026

Унаслідок цього підприємства фармацевтичної галузі втратили можливість оперативного укомплектування кадрами, що негативно впливає на забезпечення населення лікарськими товарами.

З огляду на викладене та з метою сталого забезпечення населення, зокрема Харківської області лікарськими засобами та медичними товарами, Харківська обласна військова адміністрація повторно звертається з пропозицією внести відповідні зміни до Порядку, передбачивши можливість прийняття на роботу жінок з медичною або фармацевтичною освітою у разі їх неперебування на військовому обліку або за наявності військово-облікових документів, оформлених не в повному обсязі, із встановленням граничного строку для приведення таких документів у відповідність (до 45 календарних днів з дня працевлаштування).

Директор Департаменту

Іван ДУДКА

Ірина Коновалова
Анастасія Севідова 099 648 90 95
Катерина Друзенко 066 904 05 23

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua
web:<http://www.moz.gov.ua> код ЄДРПОУ 00012925

від _____ 20____ р. № _____

На № 171д9/7-2026/13068 від 21.01.2026 р.

**Першому заступнику голови
Комітету Верховної Ради
України з питань здоров'я
нації, медичної допомоги та
медичного страхування
Дубілю В.О.**

Шановний Валерію Олександровичу!

Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ) на виконання доручення Прем'єр-міністра України Юлії Свириденко від 22.01.2026 № 2344/1/1-26 розглянуло Ваше депутатське звернення від 21.01.2026 № 171д9/7-2026/13068 до листа Громадської організації «АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ» щодо внесення змін до законодавства України з метою створення можливості укладення трудових договорів з фахівцями із медичною чи фармацевтичною освітою, навіть якщо такі фахівці тимчасово не перебувають на військовому обліку або мають військово-облікові документи, оформлені не в повному обсязі, та повідомляє.

Зважаючи на те, що з 31.07.2025 постановка на військовий облік жінок, які отримали медичну або фармацевтичну освіту здійснюється автоматично (пункт 50 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487), необхідність дотримання роботодавцем вимог військового обліку таких жінок не є бар'єром щодо їх працевлаштування.

Отже, МОЗ вважає, що внесення до законодавства України змін, запропонованих Громадською організацією «АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ», не є своєчасним і таким, що покращить кадрове забезпечення аптек (аптечних пунктів), в тому числі й у прифронтових громадах.

В свою чергу листом від 28.01.2026 № 220/1362 (копія додається) Міністерство оборони України повідомило, що пропозиції Громадської організації «АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ» щодо оформлення військово-облікових документів впродовж 45 або 30 днів після працевлаштування не підтримуються, так як їх реалізація фактично легалізує

непідтримувальність невиконання громадянами правил військового обліку, що не

Скад АСКОД Міністерства охорони здоров'я України
ДОКУМЕНТ № 10.3/4289/2-26 від 30.01.2026
Сертифікат 04AF212836405D99040000001D9A2D008362EC00
Підписувач Ляшко Віктор Кирилович
Дата підписання: 30.01.2026
Дійсний з 30.12.2025 0:00:00 по 29.12.2027 23:59:59

узгоджується із положеннями Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» та може призвести до погіршення функціонування системи військового обліку в державі, збільшення випадків ухилення громадян від виконання військового обов'язку.

Заявників поінформовано окремим листом.

Додатки: на 3 арк.

З повагою

Міністр

Віктор ЛЯШКО